

**Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas Stratēģiskā plāna 2023.-2027.
gadam uzraudzības komitejas sēdes**

PROTOKOLS

Rīgā

2023. gada 27. aprīlī

Nr. 9.3-25e/1/UK/2023

Tiešsaistē (Zoom platformā)

Sēdes sākums: 10:00

Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas Stratēģiskā plāna 2023.-2027. gadam (turpmāk – KLP SP) uzraudzības komitejas (turpmāk – Komiteja) sēdes dalībnieki:

Komitejas locekļi ar balsstiesībām:

N.p.k.	Institūcijas nosaukums, komitejas locekļa ieņemamais amats	Vārds, uzvārds
1.	Zemkopības ministrijas (ZM) valsts sekretāra vietniece – Komitejas priekšsēdētāja	Pārsla Rigonda Krieviņa
2.	ZM Lauku attīstības atbalsta departamenta direktore – Komitejas priekšsēdētāja vietniece	Liene Jansone
3.	ZM Tirgus un tiešā atbalsta departamenta direktors	Zigmārs Ķikāns
4.	Lauku atbalsta dienesta (LAD) direktora vietnieks	Andris Grundulis
5.	LAD direktora vietnieks	Indulis Āboliņš
6.	LAD Lauksaimniecības un lauku attīstības departamenta direktore	Iveta Oša (Girta Krūmiņa vietā)
7.	Finanšu ministrijas (FM) ES fondu stratēģijas departamenta Uzņēmējdarbības un inovāciju attīstības nodaļas vecākais eksperts	Jevgēnijs Burovs (Kristīnes Ancānes vietā)
8.	VARAM Dabas aizsardzības departamenta direktora vietniece	Ilona Mendziņa
9.	Valsts kancelejas (VK) direktora vietnieks valsts attīstības jautājumos, Pārresoru koordinācijas departamenta vadītājs	Pēteris Vilks
10.	Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) padomniece lauku attīstības jautājumos	Sniedze Sproģe
11.	Valsts meža dienesta (VMD) Meža resursu un pārvaldības departamenta direktore	Solvita Mūrniece
12.	Vidzemes plānošanas reģiona Teritorijas plānošanas nodaļas vadītāja	Ieva Kalniņa
13.	Zemgales plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētājs, Bauskas novada domes priekšsēdētājs	Aivars Okmanis
14.	Rīgas plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētājs, Ķekavas novada domes priekšsēdētājs	Juris Žilko
15.	Dabas aizsardzības pārvaldes (DAP) Dabas aizsardzības departamenta direktore	Gita Strode
16.	VKP loceklis, “Latvijas Dabas fonds” padomes priekšsēdētājs	Andrejs Briedis
17.	Latvijas Meža īpašnieku biedrības (MĪB) valdes priekšsēdētājs	Arnīs Muižnieks
18.	Latvijas Lauku foruma (LLF) padomes priekšsēdētāja	Daiga Gargurne

19.	Kopējās lauksaimniecības politikas valsts tīkls, SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" valdes priekšsēdētājs	Mārtiņš Cimermanis
20.	Lauksaimniecības konsultatīvā padomes (LKP) pārstāvis, Biedrības "Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome" (LOSP) valdes priekšsēdētājs	Guntis Gūtmanis
21.	LKP pārstāve LOSP valdes locekle	Dzintra Lejniece
22.	LKP pārstāve, Biedrības "Latvijas dārznieks" (LD) valdes priekšsēdētāja vietniece	Marija Gailīte
23.	LKP pārstāve, Biedrības "Latvijas Augļkopju asociācija" (LAA) valdes priekšsēdētāja	Māra Rudzāte
24.	LKP pārstāvis, Biedrības "Latvijas Sēkļaudzētāju asociācija" (LSĒA) valdes loceklis	Jānis Sietiņš
25.	LKP pārstāvis Biedrības "Zemnieku saeima" (ZSA) valdes priekšsēdētājs	Juris Lazdiņš
26.	ZSA Lauksaimniecības politikas eksperts	Mārtiņš Trons
27.	LKP pārstāve LOSP valdes locekle	Dzintra Lejniece <i>(Kaspara Melņa vietā)</i>
28.	LKP pārstāvis, Biedrības "Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija" (LBLA) valdes priekšsēdētājs	Gustavs Norkārkliis
29.	LKP pārstāvis, Biedrības "Latvijas Jauno Zemnieku klubs" (JZK), valdes priekšsēdētāja vietnieks	Rūdolfs Pulkstenis
30.	LKP pārstāve, Biedrības "Latvijas Zemnieku federācija" (LZF) valdes priekšsēdētāja	Agita Hauka
31.	LKP pārstāvis, Biedrības "Latvijas Biškopības biedrība" (LBB) valdes loceklis	Guntars Melnis
32.	LKP pārstāvis, Biedrības "Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācija" (LPUF) biedrs, kooperatīvās sabiedrības "Latvijas Piensaimnieku Centrālā Savienība" valdes priekšsēdētājs	Jānis Šolks

Komitejas locekļi ar padomdevēja tiesībām:

1.	Agroresursu un ekonomikas institūts (AREI) vadošā pētniece	Elita Benga

Komitejas locekļi – konsultanti:

1.	Eiropas Komisijas DG AGRI programmas vadītāja	Jolanta Miķelsone
2.	Eiropas Komisijas DG AGRI nodaļas vadītāja	Neda Skakelja
3.	Eiropas Komisijas DG AGRI programmas vadītājs	Linas Visomirskis
4.	Eiropas Komisijas DG AGRI nodaļas vadītāja vietniece	Helen Williams

Citi dalībnieki:

1.	ZM nozares padomniece	Karīna Krūma
2.	Valsts Kancelejas Pārresoru koordinācijas departamenta Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļas konsultante	Sanita Kalnača

3.	VARAM Valsts ilgtspējīgas attīstības plānošanas departamenta Reģionālās attīstības plānošanas nodaļas vecākais konsultants	Jānis Ilgavižs
4.	Kultūras ministrija (KM) Kultūrpolitikas departamenta vecākā referente	Elīza Spurdziņa
5.	ZM LAAD Fondu uzraudzības un informācijas koordinācijas nodaļas (FUIKN) vadītāja	Natalja Silicka
6.	ZM LAAD FUIKN vadītāja vietniece	Ilze Muriņa
7.	ZM LAAD FUIKN vecākā eksperte	Maruta Grīnberga
8.	ZM LAAD FUIKN vecākā eksperte	Agita Prikule
9.	ZM LAAD Lauku attīstības fondu atbalsta nodaļas (LAFAN) vadītāja	Aiva Zvirbule
10.	ZM LAAD LAFAN vadītāja vietniece	Jūlija Travina
11.	ZM LAAD LAFAN vecākā eksperte	Gunta Bāra
12.	ZM LAAD LAFAN vecākā eksperte	Karina Baranovska
13.	ZM LAAD LAFAN vecākā eksperte	Everita Kalvāne
14.	ZM LAAD LAFAN vecākā eksperte	Andra Karlsonē
15.	ZM Tirgus un tiešā atbalsta departamenta (TTAD) departamenta direktora vietniece	Ilona Kromāne
16.	ZM TTAD Tirgus kopējās organizācijas nodaļas (TKON) vadītāja	Dace Freimane
17.	ZM TTAD TKON vadītāja vietniece	Evita Kozlovskā
18.	ZM TTAD TKON vecākā eksperte	Inese Ozola
19.	ZM TTAD Tiešo maksājumu un nozaru ekonomikas nodaļas (TMNEN) vadītāja	Elīna Dimanta
20.	ZM TTAD TMNEN vadītāja vietniece	Baiba Kļaviņa
21.	ZM TTAD TMNEN vecākais eksperts	Andris Orlovskis
22.	ZM Budžeta un finanšu departamenta Eiropas Savienības fondu finanšu vadības nodaļas vadītāja	Daina Siliņa
23.	ZM Budžeta un finanšu departamenta Eiropas Savienības fondu finanšu vadības nodaļas vadītāja vietniece	Marika Straume
24.	ZM Audita departamenta Revīzijas nodaļas vadītāja	Agnese Burgmane
25.	ZM Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta Stratēģijas analīzes nodaļas vadītājs	Jānis Šnakšis
26.	ZM Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta Stratēģijas analīzes nodaļas vadītāja vietniece	Elza Šusta-Vītola
27.	ZM Lauksaimniecības departamenta direktore	Ilga Līdaka
28.	ZM Lauksaimniecības departamenta Lopkopības un ciltssdarba nodaļas vadītāja vietniece	Ineta Lavrinoviča
29.	ZM Lauku attīstības atbalsta departamenta direktore	Biruta Ingilāvičute
30.	ZM Meža departamenta Meža nozares stratēģijas un atbalsta nodaļas vecākā eksperte	Iveta Vaite
31.	ZM Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas sabiedrisko attiecību speciāliste	Rūta Rudzīte

Nepiedalās:

1.	VKP loceklis, "Latvijas Ornitoloģijas biedrības" valdes priekšsēdētājs	Viesturs Ķerus
2.	GLAB valdes priekšsēdētājs	Raimonds Jakovickis
3.	Ekonomikas ministrija (EM) Uzņēmējdarbības atbalsta departamenta direktora vietniece	Ilze Baltābola
4.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) Valsts ilgtspējīgas attīstības plānošanas departamenta direktors	Raivis Bremšmits
5.	Labklājības ministrijas (LM) Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte horizontālā principa koordinēšanas jautājumos	Inese Vilcāne
6.	Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētāja vietnieks, Dienvidkurzemes novada domes priekšsēdētājs	Aivars Priedols
7.	Latgales plānošanas reģiona Attīstības padomes loceklis, Preiļu novada domes priekšsēdētājs	Ārijs Vucāns
8.	Vides konsultatīvā padomes (VKP) priekšsēdētājs	Juris Jātnieks
9.	LKP pārstāvis, Biedrības "Latvijas lauksaimniecības kooperatīvu asociācija" ģenerāldirektors	Rolands Feldmanis
10.	LKP pārstāvis, Biedrības "Lauksaimnieku apvienība" valdes loceklis	Andris Gargurnis
11.	Kultūras ministrija (KM) Kultūrpolitikas departamenta direktore	Baiba Mūrniece

1. Sēdes atklāšana, darba kārtības apstiprināšana

(P.R.Krieviņa)

Komitejas priekšsēdētāja informē par plānoto Komitejas sēdes darba kārtību, par to, ka sēdei tiek veikts gan audio, gan video ieraksts, lai nodrošinātu protokola sagatavošanu, kā arī par to, ka Komiteja ir lemttiesīga. Komitejas locekļiem iebildumu nav.

Nolemj apstiprināt Komitejas sēdes darba kārtību (1. pielikums)

2. KLP SP 2023-2027 uzraudzības komitejas reglamenta, t.sk. personālsastāva apstiprināšana

(P.R.Krieviņa, I.Muriņa, N.Skakelja, I.Ābolinš)

Zemkopības ministrija (ZM) informē par KLP SP 2023-2027 Komitejas izveidošanas pamatu, tās institucionālo sastāvu un funkcijām (2. pielikums). Tāpat ZM informē, ka ar Komitejas reglamenta un tā pielikumā esošā Komitejas personālsastāva apstiprināšanu, Komitejas locekļi ar balsstiesībām iegūst valsts amatpersonas statusu, ZM iesniedz informāciju Valsts ieņēmumu dienestam. Komitejas balsstiesīgajiem locekļiem par pienākumu kļūst valsts amatpersonas deklarācijas iesniegšana. ZM paskaidro, ka arī balsstiesīgā Komitejas locekļa pilnvarotā persona, kura to aizstāj konkrētā Komitejas sēdē, kļūst par valsts amatpersonu un ieņem šo amatu uz konkrēto Komitejas sēdes dienu.

Nolemj sniegt pozitīvu atzinumu, apstiprinot Komitejas reglamentu un tā personālsastāvu (3. pielikums), kā arī Komitejas Privātuma politiku (4. pielikums).

N.Skakelja (EK) pateicas ZM kolēģiem par uzaicinājumu un Komitejas sēdes organizēšanu. Tāpat pateicība visiem klātesošajiem un jaunajiem KLP SP Komitejas locekļiem par ieguldīto darbu līdzšinējā procesā pie stratēģiskā plāna (SP) izstrādes.

EK uzsver, ka visi atrodamiem pārmaiņu un izmaiņu procesā ar jaunu apstiprinātu KLP SP. Cerams, ka paredzētās izmaiņas sniegs vēlamu rezultātu.

Eiropas Savienības dalībvalstu KLP SP ir apstiprināti un pašlaik atrodas īstenošanas stadijā.

Latvijas KLP SP sagatavošanā dažādos laikos un posmos piedalījās arī šodienas Uzraudzības komitejas klātesošie un attālināti esošie dalībnieki, tādēļ izstrādātais SP atspoguļo Latvijas apstākļiem labāko un atbilstošāko.

KLP SP tiešā veidā atspoguļo Latvijas situāciju un Latvijas vajadzības, taču vienlaikus tas sniedz arī ieguldījumu KLP prioritāro un vadošo mērķu izpildē.

EK uzsver, cik liela nozīme ir Uzraudzības komitejai un tajā iesaistītajām pusēm, kam ir balsstiesības. Un tādejādi visiem kopā ir jāīsteno KLP SP Latvijai un, vadoties no ES pamatprincipiem – katram ir jābūt sadzirdētam.

Attiecībā par SP īstenošanu EK pateicas visām iesaistītajām pusēm par darbu, kas ir paveikts līdz šim SP īstenošanā un nacionālo tiesību aktu izstrādē, ka arī apsveic visus ar to, ka šodien, 27. aprīlī Latvijā tiek uzsākta pieteikšanās platību maksājumiem un tiešmaksājumiem.

Noslēgumā EK uzsver to, cik liela nozīme šajā plānošanas periodā tiek likta uz zaļā kursa prioritāšu īstenošanu un ilgtermiņu lauksaimniecības ražošanā. Tāpat arī norada, ka viegli ir saplānot vajadzības uz šodien vai rītdien, bet sarežģītāk ir paredzēt to, kas būtu nepieciešams pēc 10 gadiem un šajā saistībā Latvijas SP ir ietvertas ļoti labas idejas un virziens, kādā strādāt uz priekšdienām, bet no otras puses ir jāpadomā, ko būtu nepieciešams mainīt tagad, pirms SP īstenošanas uzsākšanas, kam būtu liela ietekme ilgtermiņā, pēc 10 vai vairāk gadiem.

N.Skakelja novēl veiksmīgu KLP SP UK darbību un konstruktīvu sadarbību, lai KLP SP tiku veiksmīgi īstenots.

L.Āboliņš (LAD) informē, ka no šodienas, 27. aprīļa LAD elektroniskajā pieteikšanās sistēmā tiek uzsākta pieteikšanās platību maksājumiem. Novēl visiem veiksmi, uzsākot jauno pieteikšanās sezonu.

3. Finanšu instrumentu ex ante novērtējums

(J.Travina, A.Okmanis, S.Sproģe, R.Pulkstenis)

ZM informē par ES fondu 2021.- 2027. gada plānošanas perioda finanšu instrumentu sākotnējo tirgus nepilnību novērtējumu (5. pielikums).

A.Okmanis (Zemgales plānošanas reģions) jautā, vai izvērtēšanas procesā parādījās arī reģionālas atšķirības vai visos reģionos ir vienāds pieprasījums pēc tik maziem aizdevumiem līdz 10 000 euro?

J.Travina (ZM) skaidro, ka reģionālas ievirzes anketēšanas procesā neparādījās.

S. Sproģe (LPS), kas ir portfeļu garantijas un kā procentuāli sadalījās piešķirtais atbalsts starp mazajām un lielajām saimniecībām?

J.Travina (ZM) skaidro, ka atšķirībā no individuālajām kredītu garantijām, portfelģarantiju gadījumā banka kreditēšanas darījumam, kas atbilst programmas nosacījumiem, automātiski var piešķirt valsts (Altum) garantiju. Portfelģarantijas paātrina finansējuma saņemšanu uzņēmumiem.

R.Pulkstenis (JZK) jautā, kāpēc apgrozāmie līdzekļi nav paredzēti jaunajiem lauksaimniekiem?

J.Travina (ZM) skaidro, ka ierobežojums saņemt apgrozāmos līdzekļus jaunajiem lauksaimniekiem izriet no Regulas 2021/2115. Finanšu instrumenta ietvaros jaunie lauksaimnieki varēs saņemt aizdevumu līdz 150 000 euro, bet vēlāk, kad nav piemērojams jaunā lauksaimnieka statuss, varēs pretendēt uz aizdevumu apgrozāmām kapitālām līdz 50 000 euro.

Nolemj pieņemt zināšanai ZM sniegto informāciju par Finanšu instrumentu ex ante novērtējumu (5. pielikums).

4. Informācija par KLP SP 2023-2027

(P.R. Krieviņa, I. Kromāne)

ZM pārstāve I.Kromāne sniedz informāciju par Latvijas KLP SP 2023-2027 saturu un aktualitātēm (6. pielikums).

P.R.Krieviņa (ZM) papildus informē, ka jautājums par KLP SP dokumenta lielo apjomu ticis skatīts arī š.g. 25. aprīlī Luksemburgā notikušajā Ministru padomē, kur izskanējis ierosinājums, ka uz nākamo periodu būtu vēlams izstrādāt apjoma ziņā īsāku un koncentrētāku SP, īsi un konkrēti atspoguļojot dalībvalsts stratēģiju.

Tāpat tiek izteikta pateicība KLP valsts tīkla kolektīvam par aktīvu dalību jautājumā un atbilžu foruma administrēšanā, kā arī dažādu infografiku izveidē, lai pēc iespējas vienkāršāk un saprotamāk atainotu KLP SP iekļauto informāciju.

Nolemj pieņemt zināšanai ZM sniegto informāciju KLP SP 2023-2027 (6. pielikums).

5. Grozījumi KLP SP 2023-2027

(P.R.Krieviņa, I. Kromāne, L.Jansone, Z. Ķikāns, A.Zvirbule, J.Travina, G.Bāra, G.Gūtmanis, G.Strode, M.Cimermanis, M.Trons, G.Norkārklis, A.Briedis, I.Āboliņš, M.Rudzāte, D.Gargurne, J.Lazdiņš, Dz.Lejniece, G.Strode)

ZM informē par priekšlikumiem grozījumiem KLP SP 2023.-2027. gadam (7. pielikums):

- *KLP SP grozījumu priekšlikumi horizontālajos jautājumos:*

G.Gūtmanis (LOSP) lūdz skaidrojumu, kādi ir neliela apjoma projekti.

A.Zvirbule (ZM) skaidro, ka tie ir projekti, kuriem ir līdz 50 000 euro apgrozījums.

Gita Strode (DAP) par ilggadīgo zālāju biomasas novākšanas prasību, vai šajā gadā prasība par zāles novākšanu ir spēkā? Vai būs spēkā nākamgad?

I.Kromāne (ZM) skaidro, ka paredzētie grozījumi stāsies spēkā tikai tad, kad Komisija būs apstiprinājusi KLP SP grozījumus. Precīzu datumu nevar pateikt, jo

saskaņošana var aizņemt vismaz 3 mēnešus no brīža, kad KLP SP grozījumi oficiāli tiks iesniegti Komisijai.

- *Grozījumu priekšlikumi laba lauksaimniecības un vides stāvokļa (LLVS) standartos:*

M. Cimermanis (LLKC) lūdz sniegt skaidrojumu par to, kāds pienesums ir ilggadīgo zālāju aprēķinātā 2018. gada atsauces koeficienta maiņai no 24,64 uz 23,40?

Z.Ķikāns (ZM) skaidro, ka diskusijas par nepieciešamību pārskatīt ilggadīgo zālāju platības jau sākās pirms KLP SP apstiprināšanas, jo regula paredz šādu references precizēšanu. Tomēr Komisijas atbildi, ka var koriģēt ilggadīgo zālāju platības, ņemot vērā mazo un bioloģisko lauksaimnieku pārveidotās ilggadīgo zālāju platības, tika saņemta tikai pēc KLP SP apstiprināšanas. Tāpēc tikai tagad, pēc Komisijas atbildes saņemšanas, tiek precizēta šī atsauces platība, izņemot tās mazo un bioloģisko lauksaimnieku ilggadīgo zālāju platības (~18 000 ha), kas no 2018. gada pārveidotas par cita lietojuma zemi un nav izveidotas jaunas ilggadīgo zālāju platības, tādēļ šīs platības ir atņemamas no references platības.

M. Trons (ZSA) Ilggadīgo zālāju references platība ražotājiem ir sāpīga tēma, ņemot vērā, ka valstī ir zems zālējumu blīvums, kā arī ir sarežģīta situācija ar produkcijas cenām un kopuma ir sarežģīta situācija piena un gaļas nozarē. Vairāk nekā 100 000 ha zālāji ir bez zālējumiem. ZSA vēlas, lai ZM turpina sarunas ar EK par zālāju jautājumiem, ņemot vērā, ka mums ir proporcionāli augsta reference. Ir virkne tehnisku problēmu, ko ražotāji saredz.

Tāpat ZSA uzskata, ka ir jādod iespēja ilggadīgo zālāju atjaunošanas pienākuma nodošana citai fiziskai vai juridiskai personai, savā starpā vienojoties, piemēram, augkopības saimniecība var nodot lopkopības saimniecībai. Tās platības, kurā varam audzēt cita veida kultūraugus un produkciju it īpaši, ņemot vērā pašreizējo situāciju ar karu Ukrainā, kad ir nepieciešama pārtikas nodrošināšana, jo kā zināms sējumu platības Ukrainā šogad samazinās, jo ir problēma ar izejvielu piegādi un cenām. Aicinām ZM šos jautājumus turpināt saskaņot ar EK, jo no savas puses tiesvedību ar Komisiju nevēlamies uzsākt, bet ZSA to apsver.

P.R. Krieviņa (ZM) norāda, ka pēc KLP SP 2023-2027 grozījumu apstiprināšanas, tiks turpinātas sarunas.

- *Grozījumu priekšlikumi ekoshēmās:*

G. Norkārkliis (LBLA) pauž iebildumu par priekšlikumu intervencē TM4.7. iekļaut atkāpes par dzīvnieku blīvuma nepiemērošanu ES nozīmes zālāju biotopiem un ilggadīgajiem zālājiem. Tas būtiski maina šī pasākuma finansējumu un platības.

Visu laiku tiek runāts, ka bioloģiskai lauksaimniecībai ir jākāpina produktivitāte un vairāk jāražo pārtika. Ar šādiem ļoti atvieglotiem nosacījumiem uz šīm platībām tiks pārpildīts bioloģiskās lauksaimniecības mērķis, bet produkcija netiks ražota. Vai tiks pārskatīts finansējums, pieliekot klāt lielas platības (30 000 - 40 000 ha) bez nosacījumiem?

I. Kromāne (ZM) skaidro, ka ekoshēmās netiek prasīta ražošana, jo tas PTO ietvaros ir ar ražošanu nesaistīts pasākums. Ar KLP SP grozījumiem netiek mainītas ne mērķa platības, ne finansējums.

L. Jansone (ZM) arī agrovīdes pasākumos šāda atkāpe ir saglabāta, ka zālāji netiek saistīti ar liellopu vienībām, jo vērtējot šo zālāju sastāvu un kvalitāti, tiek pārņemts, ka

šīs platības netiek atbilstoši apsaimniekotas. Attiecīgās platības tiek pārganītas un izzūd vērtīgās sugas, tāpēc uz šiem zālājiem veicinām, lai tās tiek apsaimniekotas atbilstoši plāniem, neprasot mākslīgi veidot ražošanu uz tiem. Jāskatās pēc pirmā gada rezultātiem, lai varētu izvērtēt sasniegto.

A.Briedis (Latvijas Dabas fonds) mazinot bažas par platībām – mēs zinām, ka bioloģiski vērtīgo zālāju mērķa platība kopā ir 67 000 ha un bioloģiskās saimniecībās ir bijušas 10 000 ha, maksimums 20 000 ha, tās kopumā nav tik lielas platības un lielākoties šajās platībās arī bija lauksaimniecības dzīvnieki. Atbalsta ZM, ka līdzšinējās prasības par lopu blīvuma nodrošināšanu attiecība uz bioloģiski vērtīgiem zālājiem nabadzīgākajos biotopos rezultējās ar pārganīšanu, tādā veidā zaudējot augu sugu daudzveidību. Uzsver, ka šis ir labākais risinājums visām pusēm.

M. Cimermanis (LLKC) jautā, kā tiks fiksēta ārstniecības augu novākšana? Vai būs vienāds atbalsts ar lopiem un bez lopiem? Vērtīgie zālāji nevar iegūt statusu, ja tie ir pārganīti, tajos nav nekā vērtīga, ja tur viss ir noēsts. Ekstensīva lopkopība ir tā, kas palīdz saglabāt šos zālājus. Saprātīga dzīvnieku noganīšana šajā platībā ir nepieciešama, tādēļ LLKC norāda, ka par saprātīgu noganīšanu ir jāturpina diskusijas.

L. Jansone (ZM) skaidro attiecībā uz ārstniecības augiem - tie ir Pārtikas un veterinārajā dienestā reģistrēti uzņēmumi ar platībām līdz 20 ha.

Indulis Āboliņš (LAD) papildina, ka sertificējošās iestādes kontrolē šos ārstniecības augu audzētājus, kontroles mehānisms ir izstrādāts un eksistē praksē.

M.Trons (ZSA) uzskatām, ka LAD pietiekami strikti kontrolē, lai bioloģiski vērtīgajos zālajos pārganīšana nenotiktu, tāpat ir jāiesniedz arī lauku vēsture. Lai nodrošinātu, ka bioloģiski vērtīgo zālāju platības nesamazinās, bet pieaug būtu jādod rīkojums Latvijas dabas fondam iegādāties zemes, kurās ir bioloģiski vērtīgi zālāji, un tālāk iznomājot tiem lauksaimniekiem, kuriem ir interese veikt apsaimniekošanu, piemēram ekstensīva noganīšanu ar zālēdājiem. Tāpat ZSA vērš uzmanību, ka aptuveni 10 - 14 000 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes tiek izņemti no kopējās platības, jo ir nosacījums par 3 metru aizsargjoslu izveidošanu gar novadgrāvjiem. Nav saprotams kā šo nosacījumu prasību ievērot, ņemot vērā, ka ziemāju sējumi jau ir ierīkoti un vasarāji arī ir iesēti. Tāpat lielāka daļa grāvju ir tie, kuros nav ūdens, jo pārsvarā tie kalpo tikai, lai īslaicīgi novadītu lieko ūdeni pavasaros. Uzskatām, ka prasību par 3 metru aizsargjoslas ierīkošanu nevajadzētu attiecināt uz grāvjiem, kuros nav ūdens.

- *Grozījumu priekšlikumi lauku attīstības pasākumos:*

M.Trons (ZSA) rosina jaunu grozījumu intervences LA 10.1 “Zaļās joslas” nosacījumos - mainīt pļaušanas termiņu no 15.03. uz 15.04., kā arī applaušanu paredzēt biežāk kā 1 reizi pļaušanas periodā, lai mazinātu invazīvo nezāļu izplatību.

J.Lazdiņš (ZSA) aicina KLP SP atrunāt, ka pļaušanas termiņu dalībvalsts nosaka savos nacionālajos tiesību aktos.

A.Hauka, Dz.Lejniece, G.Gūtmanis, G.Norkārklis norāda, ka ir nepieciešamas papildu diskusijas par šo ierosinājumu.

M.Rudzāte (LAA) grozījumu priekšlikuma redakcija par intervences LA 10.2. “Vidi saudzējoša dārzkopība” par konkrētās atbalsttiesīgās platības – augsto sūnu purvu svītrosānu no KLP SP teksta nav korekta.

G.Strode (DAP) norāda, ka ir izstrādātie kūdras purvi, kuros ir atbalstāma rekultivācijas pasākumu veikšana – dzērveņu, melleņu audzēšana, bet nebūtu

ierīkojami stādījumi augstos kūdras purvos, kuri būtu jāpārveido – jāierīko meliorācija, jānoņem virskārta un jāveic citi pārveidošanas darbi.

P.R.Krieviņa (ZM) ierosina atlikt LA 10.2 grozījumu par augsto sūnu purvu dzēšanu priekšlikuma izskatīšanu, jo nepieciešamas papildus diskusijas.

- *Grozījumu priekšlikumi nozariskās intervencēs:*

Attiecībā uz grozījumu priekšlikumiem nozariskās intervencēs sēdes laikā komentāri netika izteikti.

Nolemj sniegt pozitīvu atzinumu, apstiprinot ZM ierosinātos grozījumus KLP SP 2023-2027 (8.pielikums), izņemot ierosinātos grozījumus par intervencēs LA 10.2 “Vidi saudzējoša dārzkopība” atbalsttiesīgās platības ierobežojumiem un virzot tālāk ZSA ierosinātos grozījumus KLP SP, nosakot intervencēs LA 10.1 “Zaļās joslas” pļaušanas datumu noteikt dalībvalstij savos nacionālajos tiesību aktos.

6. AKIS (Lauksaimniecisko zināšanu un inovācijas sistēma) apakškomitejas funkciju deleģēšana Zemkopības ministrijas Zinātnes padomei

(I.Jansone, M.Gailīte, M.Cimermanis)

L.Jansone (ZM) skaidro, ka lejamā daļa par AKIS funkciju deleģēšanu ir atlikta, taču īsumā informē par sistēmas struktūru (9. pielikums).

M.Gailīte (LD) jautā, vai nav risku, ka lauksaimniecības joma zaudēs savu svarīgumu, iekļaujot to kopējā inovāciju sistēmā?

L.Jansone (ZM) skaidro, ka risku nav, jo AKIS sekretariāta funkcijas pildīs KLP valsts tīkls un viņi nodrošinās, lai lauksaimnieku intereses būtu pilnībā aizstāvētas.

M.Cimermanis (LLKC) skaidro, ka AKIS pamatā ir tieši lauksaimniecisko zināšanu un inovāciju izplatīšanas un pieejamības nodrošināšana, līdz ar to šāds risks nepastāv, tieši pretēji ir doma paplašināt jomas un iesaistīt arī citas lauksaimniecības industrijas.

Nolemj pieņemt zināšanai ZM sniegto informāciju par AKIS (9. pielikums).

7. KLP SP 2023-2027 projektu atlases kritēriju apstiprināšana

(P.R.Krieviņa, A.Zvirbule, L.Jansone, Dz.Lejniece, S.Sproģe, M.Trons, M.Cimermanis, M.Gailīte, J.Lazdiņš, R.Pulkstenis, G.Norkārklis, A.Hauka, A.Grundulis)

ZM pārstāve **A.Zvirbule iepazīstina** Komitejas locekļus ar KLP SP 2023-2027 projektu atlases kritērijiem (10. pielikums):

1. Projektu atlases kritēriji intervencē LA 6 “Atbalsts gados jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai”

L.Jansone (ZM) skaidro, ka ņemot vērā datus par iepriekš izsludināto kārtu rezultātiem un izmaksātajiem finansējumiem, kur skaidri ir redzams, ka dominē tieši graudkopības un pienkopības nozares, tiek piedāvāts sadalījums, ka kritērijā par atbalstāmajām nozarēm kritēriju grupa Nr.1 “*Saimniecības nozare, kura tiek attīstīta darījumdarbības plāna ietvaros*” vislielāko punktu skaitu piedāvājam augļkopībai un

dārzenkopībai. Neviena nozare netiek izslēgta, bet stiprinātas tiek tās nozares, kurām visvairāk ir nepieciešams atbalsts.

M. Gailīte (LD) aicina pie *Kritēriju grupas Nr.8 “Darījumdarbības plānā paredzētie ieguldījumi (punktu skaitu reizina ar attiecīgo ilgtermiņa ieguldījumu izdevumu proporciju no kopējiem projekta attaisnotajiem izdevumiem)”* sniegt precizējumu, pie kura kritērija būs attiecināma siltumnīcu iegāde.

L.Jansone (ZM) skaidro, ka siltumnīcas tiek klasificētas kā būves un precizējumi kritērijos tiks veikti.

Dz.Lejniece (LOSP), M.Trons (ZSA) nepiekrīt Kritēriju grupas Nr.9 “Gados jaunā lauksaimnieka vadītās saimniecības dalība atbilstīgā kooperatīvā” piedāvātajai kritēriju redakcijai.

J.Šolks (LPUF) atbalsta arī kritērija svītrosānu.

M.Cimermanis (LLKC) uzsver kooperācijas svarīgumu sevišķi augļkopībā un dārzenkopībā, tas ir nozares veicināšanas priekšnosacījums, jo uz doto brīdi Latvijā nav neviena kooperatīva, kurš varētu piedalīties iepirkuma procedūra un nodrošināt skolās ēdināšanu ar vietējo lauksaimnieku saražoto produkciju. LPS pārstāve S.Sproģe piekrīt.

L.Jansone (ZM) ierosina izteikt Kritēriju grupu Nr.9 šādā redakcijā “*Gados jaunā lauksaimnieka vadītās saimniecības dalība atbilstīgā kooperatīvā vai ražotāju organizācijā*”, un papildināt kritēriju šādā redakcijā “*Noslēgts ilgtermiņa līgums ar pārstrādes uzņēmumu vai par produkcijas realizāciju*”.

Nemot vērā, ka Komitejas locekļi nespēj savstarpēji vienoties un diskusiju rezultātā netiek pieņemts lēmums, **Komitejas priekšsēdētāja ierosina** balsstiesīgajiem Komitejas locekļiem **paust viedokli, balsojot un apstiprināt projektu atlases kritēriju kopumu**

Projektu atlases kritēriju kopums intervencē LA6 “Atbalsts gados jaunajiem lauksaimniekiem uzņēmējdarbības uzsākšanai”:

- **(18 PAR);**
- **(2 PRET);**
- pārējie atturas.

Nolemj sniegt pozitīvu atzinumu, apstiprinot projektu atlases kritēriju kopumu un izsakt kritēriju grupu Nr.9 piedāvātajā redakcijā.

2. Projektu atlases kritēriji intervencē LA5 “Atbalsts ieguldījumiem mazajās lauku saimniecībās”

(P.R.Krieviņa, A.Zvirbule, L.Jansone, Dz.Lejniece, J.Šolks, M.Trons, M.Gailīte, R.Pulkstenis, S.Sproģe, A.Hauka, G.Gūtmanis, G.Norkārklis, M.Cimermanis, A.Grundulis, J.Miķelsone, M.Trons)

Dz.Lejniece (LOSP) ierosina arī šajos kritērijos precizēt kritēriju grupas Nr.9 “Saimniecības dalība atbilstīgā kooperatīvā”, papildinot to ar ražotāju organizācijām.

R.Pulkstenis (JZK) jautā, vai ir veikta kritēriju grupas Nr. 3 “Projekta gatavība ieviešanai (punktu skaitu reizina ar attiecīgo būvniecības izdevumu proporciju no

kopējiem projekta attaisnotajiem izdevumiem)” izvērtēšana salīdzinājumā ar iepriekšējo kārtu attiecība par to, vai ir izvērtēta šī kritērija nepieciešamība.

J.Jansone (ZM) skaidro, ka šis kritērijs nav salīdzināms ar iepriekšējo periodu, jo tas ir kā investīciju tipa pasākums, kur lauksaimniekam jānodrošina sava finansiāla līdzdalība un kopējā atbalsta summa var sasniegt līdz 30 000 euro, kas ir divreiz lielāka summa, kā iepriekšējā periodā.

Komitejas priekšsēdētāja lūdz balsot un apstiprināt projektu atlases kritēriju kopumu intervencē LA5 “Atbalsts ieguldījumiem mazajās lauku saimniecībās” ņemot vērā, Komitejas locekļu piedāvāto kompromisu kritēriju grupu Nr.9 izsakot šādā redakcijā “*saimniecības dalība atbilstīgā kooperatīvā vai ražotāju organizācijā*”, un papildināt kritēriju šādā redakcijā “*Noslēgts ilgtermiņa līgums ar pārstrādes uzņēmumu vai par produkcijas realizāciju*”:

- **(22 PAR);**
- **(2 PRET);**
- pārējie atturas.

Nolemj sniegt pozitīvu atzinumu un apstiprināt projektu atlases kritēriju kopumu, izsakot kritēriju grupu Nr.9 piedāvātajā redakcijā.

3. Projektu atlases kritēriji atbalsta piešķiršanā intervencē LA16 “Atbalsts EIP darba grupu projektu īstenošanai”

(A.Zvirbule, P.R.Krieviņa, G.Gūtmanis, E.Benga, J.Šolks, M.Cimermanis, Dz.Lejniece, J.Miķelsone)

G.Gūtmanis (LOSP) norāda, ka nav saprotams, kā tiks izvērtēti EIP darba grupā piesaistītie konsultanti. Tāpat uzskata, ka nav korekts kritērijs attiecībā par pieprasītā finansējuma intensitāti, jo pēc būtības finansējums tiks piešķirts tiem, kuriem ir visvairāk naudas. LOSP nepiekrīt arī šādai prioritāro jomu redakcijai, jo nav aptvertas visas nozares.

E.Benga (AREI) ar zinātnes palīdzību var risināt nozares problēmas, taču nevienā no kritēriju punktiem zinātnieki nav minēti. Tāpat kritērijā par darbības kapacitāti netiek runāts par universitātēm vai pētniecības institūtiem. Vēlētos, lai vairāk ir piesaistīta zinātne.

J.Šolks (LPUF) attiecībā par prioritārajām jomām, diemžēl, izstrādājot prioritāro jomu sarakstu, nav ņemta vērā pārtikas pārstrāde un ražošana. Pie lopkopības sektora jomām ir minēta lopkopības produkcijas pārstrāde, taču pārējā pārtikas ražošana nav ietverta. Tāpēc nepiekrītam šādam prioritāro jomu sarakstam un secībai, jo neredzam iespēju pārtikas pārstrādātajiem pretendēt uz šo atbalstu.

M.Cimermanis (LLKC) uzsver, cik liela nozīme ir idejas dzīvotspējai pēc inovāciju projekta realizācijas. Būtu jādomā par to, kā projekta ietvaros sasniegtos rezultātus uzturēt arī pēc projekta realizācijas.

Tāpat tiek uzsvērts, ka LLKC rīkotajās darba grupās par prioritāro jomu saraksta izstrādi tika apkopoti nozares pārstāvju viedokļi - kopīgi diskutējot un balsojot tika noteiktas prioritārās jomas pa sektoriem un attiecīgi tās rindotas, tāpēc norāda, ka nozares pārstāvjiem bija iespēja pārstāvēt tieši savas nozares intereses.

Dz.Lejniece (LOSP) norāda, ka būtu nepieciešams rīkot darba grupas, kurās tiktu pārstāvētas pilnīgi visas nozares, jo līdzšinējās darba grupās tomēr visvairāk pārstāvēta bija piena nozare. Uzskatām, ka jāsaņem secīgi no lejas - katrai nozarei ir jānosaka savas prioritātes un tad var organizēt darba grupas, kur tās kopīgi tiks izvērtētas. LOSP piekrīt tam, ka jāskatās ir pasākuma mērķis, kas ir inovācijas.

P.R.Krieviņa (ZM) tā kā Komitejas locekļi pauž dažādus viedokļus, tad tiek ierosināts, atlikt lemjamo daļu par visu *intervences LA16 "Atbalsts EIP darba grupu projektu īstenošanai"* kritēriju kopumu vai arī atlikt lemjamo daļu tikai par prioritārajām jomām inovāciju projektu izstrādei, jo, ņemot vērā Komitejas sēdē izteiktos iebildumus, ir jāturpina diskusijas par prioritārajām jomām inovāciju projektu izstrādei.

J.Miķelsone (EK) ierosina nevirzīt šīs intervences kritēriju kopumu šodien apstiprināšanai, jo saskaņā ar KLP SP, kritēriji ir jāvērtē kopā ar prioritārajām jomām inovāciju projektu izstrādei. Savukārt prioritārajām jomām ir jābūt izskatītām AKIS apakškomitejā. Tā kā jautājums par AKIS apakškomitejas funkciju deleģēšanu ir atlikts, tad attiecīgi arī kritēriju apstiprināšana būtu jāatliek.

Nolemj atlikt lemjamo jautājumu par projektu atlases kritērijiem atbalsta piešķiršanā intervencē LA16 "Atbalsts EIP darba grupu projektu īstenošanai".

4. Projektu atlases kritēriji atbalsta piešķiršanai intervencēs "LA 7.1 Ieguldījumi meža ieaudzēšanai, nomaiņai, atjaunošanai un retināšanai" un "LA 8 Atbalsts meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanai uzturēšanai"

(P.R.Krieviņa, I.Vaite, A.Muižnieks, M.Trons)

ZM pārstāve **I.Vaite iepazīstina** Komitejas locekļus ar KLP SP 2023-2027 meža pasākumu projektu atlases kritērijiem (10. pielikums).

A.Muižnieks (MĪB) pateicas par līdzšinēji veiksmīgo sadarbību ar ZM. Kopīgi ir noorganizēta sanāksme, piedaloties meža īpašnieku reģionālajām apvienībām un kooperatīviem, kur ar nozares pārstāvjiem tika izdiskutēti jautājumi par atlases kritērijiem. Kopumā kritēriji ir atbalstāmi, vienīgi aicinām pārskatīt nosacījumu par minimālo punktu skaitu, lai pretendētu uz atbalstu, t.i., samazināt minimālo punktu skaitu no 45 uz 30 punktiem. Uzskatām, ka kritēriji ir diezgan specifiski, tāpēc meža īpašniekiem pretendējot uz atbalstu, varētu būt sarežģīti savākt minimālo punktu skaitu. **I.Vaite (ZM)** norāda, ka ierosinājums samazināt minimālo punktu skaitu no 45 uz 30 ir akceptējams.

M.Trons (ZSA) piekrīt, ka visas platības, kas nav izmantojamas ražošanā ir jāapsaimnieko, kā savādāk, piemēram, stādot mežus, kur tiktu veicināts jautājums par CO2. Taču no lauksaimnieku viedokļa, situācijā, ja lauksaimniecības zemē tiek iestādīts mežs, tad lauksaimniecības nozarei kā tādai šī apmežotā platība būs jāatgriež caur zālāju atjaunošanas nosacījumu, neskatoties uz to, ka lauksaimnieks pat nav veicis zālāju uzarsanu. ZSA uzsver, ka par šo jautājumu var rasties interešu konflikts, tāpēc lūdz ZM šo jautājumu izvērtēt. Iespējams, risinājumu var ieviest caur kritērijiem. P.R.Krieviņa (ZM) skaidro, ka ZSA jautājums būtu jāskata nākamajās nozares pārstāvju sanāksmēs un jādiskutē, kā caur kritērijiem šo jautājumu varētu risināt.

Nolemj sniegt pozitīvu atzinumu un apstiprināt projektu atlasē kritēriju kopumu, izsakot kritēriju grupas “Projektu atlasē kritēriji, veicot meža ieaudzēšanu” piedāvātajā redakcijā – samazināt minimālo punktu skaitu, lai pretendētu uz atbalstu, no 45 uz 30 punkti.

Pirms sēdes saņemtie Komitejas locekļu priekšlikumi un komentāri par sēdē izskatāmajiem jautājumiem ir apkopoti Izzīnā. (11.pielikums)

Sēdes noslēgums

Komitejas priekšsēdētāja sēdi pasludina par slēgtu.

Priekšsēdētāja

P.R.Krieviņa

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DRŐŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU